

Pirmas skyrius

Svečių namelyje buvo trošku, visi keturi nedideli kambariai nutvieksti saulės. Pusė trijų Džanina išjungė oro kondicionierių ir atlapojo visus langus, pradėdama nuo savo kambario, paskui Sofi, tada virtuvės ir galiausiai svetainės. Nors namelyje iškart pasidarė tvankiau, oras vis tiek liko sausas – nuostabus reiškiny s birželio mėnesį šiaurinėje Virdžinijos dalyje, kai lengvas vėjelis gina į kambarius švelnų magnolijų ir levandų aromatą.

Džanina atsisėdo svetainėje ant sofos šonu, nugara atsirėmė į išsipūtusią porankio pagalvę, basas kojas susikėlė ant pagalvėlių ir pažvelgė pro langą į Ero Kriko sodus. Po penkiolikos minučių jau galės važiuoti, priminė sau. Bus dar anksti, bet ji nebegali ilgiau čia tverti.

Pro langą vaizdas į sodus – tiesiog stulbinantis. Raudonos ir violetinės, geltonos ir rožinės augalų juostos kilo ir leidosi daugiau nei dviejų akrų banguojančių laukų fone, ištirpdamos miškų gūdumoje tarp svečių namelio ir didžiojo namo. Geltonas devynioliktojo amžiaus statinys su juodais langų rėmais šiuo metų laiku dėl vešlios medžių lapijos buvo vos įžiūrimas, ir tai leido Džaninai įsivaizduoti, jog ji gyvena atskirai ir sava-

rankiškai, o ne tėvų valdose. Iš esmės Ero Krikas jos tėvams ir nepriklauso, nes jie čia dirba tik prižiūrėtojais. Namas priklauso Ero Kriko labdaros fondui, kurio steigėjai yra tikrojo šių žemių savininko Anguso Kempbello palikuonys. Labdaros fondas disponavo lėšomis, kurių užteko apygardai išlaikyti sodus ir leisti savaitgaliais atverti kelių kambarių duris visuomenei. Pagal tylų susitarimą Džaninos mamai Donai Kempbel Snaider buvo suteikta teisė gyventi didžiajame name iki mirties, neįgyjant galimybės paveldėti bent cento iš viso šeimos palikimo. Ir tai, Džaninos manymu, buvo pagrindinė nuolatinio motinos nepasitenkinimo priežastis.

Tačiau Dona ir Frenkas Snaideriai vis tiek dievino Ero Kriko dvarą. Pensijon išėję istorijos mokytojai visa širdimi jautė pareigą prižiūrėti ir puoselėti namą ir sodus. Jie geranoriškai leido savo dukrai Džaninai su jos dukrele Sofi nemokamai gyventi *svečių namelyje* – specialiai sugalvotas eufemizmas paslėpti tikrajai žeminančios santvarkos istorijai: kažkada šitame namelyje gyveno Ero Kriko vergai.

Apsauginis lango tinklelis nuo uodų buvo įtrūkęs. Įtrūkimas nedidelis, bet, primerkus vieną akį ir pasilenkus arčiau prie lango, Džanina galėjo matyti tobulai gražią mėlynžiedę hortenziją, augančią pievelėje. O šiek tiek pasilenkus į kairę, galėjai matyti rožes, Luko susodintas prie kaimiško šulinio. Verčiau jau kiltų nuo sofos ir užtaisytų skylę, užuot kvailiojusi lyg mažas vaikas, pamanė sau, bet tik pasimuistė, įsitaisė patogiau ir toliau spoksojo į sodą.

Šis slogus, troškus ir uždaros erdvės baimę keliantis jausmas neapleido Džaninos visą savaitgalį ir ji buvo tikra pati jį tiesiog prisigalvojusi. Jai vis stigo oro nuo penktadienio vakaro, kai išlydėjo savo dukterį, išvažiuojančią autobusiuku su kitomis skaučių būrio mergaitėmis. Sofi šypsojosi ir kvatojosi su draugėmis, žvelgė į pasaulį kaip visi sveiki aštuonmečiai vaikai – tik gal jos veidelis šiek tiek pablyškęs ir ilgos laibos rankos bei ko-

jos gerokai baltesnės. Džanina mojo nuvažiuojančiam autobusiukui tol, kol pro užtamsintą langą nebesimatė raudonų Sofi plaukų. Tada, mandagiai šyptelėjusi kitoms dviem mamoms, įšoko į savo automobilį Vieversių slėnio automobilių aikštelėje, vildamasi, kad moterys nepamatys jos veide įsirėžusio nerimo. Pastaruosius penkerius metus nebuvo nė dienos, kad ji nesi-
jaudintų.

Džanina ketino šį savaitgalį paskirti tvarkymuisi – išsi-
kuopti namelį nuo grindų iki lubų, tik beveik nieko nepadarė. Šeštadienį praleido su mama didžiajame name, padėjo jai internete surasti istoriškai tikslių sienų apmušalų raštų vienam iš dvaro miegamųjų, klausydamosi nesiliaujančių jos skundų dėl sodininko Luko, atsakingo už sodų priežiūrą. Bet Džanina jautė, kad ir jos, ir mamos galvoje mintys sukosi tik apie Sofi. Ar jai viskas gerai? Net ir Džaninai atrodė, kad aštuonmetė dar per maža praleisti savaitgalį mergaičių skaučių stovykloje už dviejų valandų kelio nuo namų; ji žinojo, kad mama siunta ant jos, kam išleido Sofi į tą stovyklą. Įsitaisiusi darbo kabinete, įrengtame dvidešimtojo amžiaus priestate, Džanina stengėsi sutelkti dėmesį į kompiuterio monitorių, o mama stebeilijo į jį pasilenkusi jai per petį.

– Lauke karšta ir ji gers daug vandens, – postringavo mama. – Mergaitė pamirš išgerti vaistus. Prisivalgys to, ko negalima. Ar nežinai vaikų?

– Mama, viskas bus gerai, – pro sukąstus dantis iškošė Džanina, nors pati pritarė mamos nuogąstavimams. Jeigu Sofi grįš iš stovyklos pablogėjusios sveikatos, tėvų priekaištams nebus galo. Džo irgi labai supyks. Vakar jis paskambino ir paklausė, ar galėtų šįvakar atvažiuoti aplankyti Sofi, kai toji grįš iš stovyklos. Džanina suprato, kad ir jis vaikui jaučia tą patį – begalinę meilę. Džo, kaip ir Džaninos mama, rodė didžiulį nepasitenkinimą tuo, jog Sofi buvo išleista į tokią tolimą kelionę. Tai vienas iš keleto dalykų, dėl kurių ji su Džo nuolat pykosi.

Džo pykčio Džanina ignoruoti nepajėgė, nes gerai žinojo, kad jis kyla ne šiaip sau, o iš didelio rūpesčio, ir ne tik mergaite, bet ir ja pačia. Net ir bjauriausiomis jų gyvenimo atskirai akimirkomis Džanina jautė, kad Džo vis dar ją myli.

Be penkiolikos trečią Džanina išėjo iš svečių namelio ir sėdo į savo automobilį. Nuvažiavo ilgu žvyruotu keliuku, iš abiejų pusių apšodintu senais, kaip ir pats dvaras, buksmedžių krūmais. Pravažiudama atsisuko į dvarą. Tėvai dabar namie, sėdi ir nekantriai laukia, kada ji parveš iš stovyklos anūkėlę. Džanina vylėsi turėianti šiek tiek laiko pabūti su Sofi vienos dvi, prieš išleidžiant ją susitikti su seneliais ir Džo.

Vieversių slėnio parkas arčiau nei už pusės mylios nuo Ero Kriko dvaro, o automobilių aikštelė kaip niekada buvo pilna mašinų. Džaninai sukant į ją iš Bjulos kelio, iš vieno mūrinio pastato į lauką išklegėjo būrys vestuvininų, pasirengusių pozuoti nuotraukoms. Tolumoje matėsi kitas vestuvininų būrys, švenčiantis atvirame vasarnamyje ant tvenkinio kranto. Pui-ki diena vestuvėms, pagalvojo Džanina, sukdamą automobilį į pietrytinį aikštelės kampą, kur ji turėtų pasitikti sugrįžtančias iš stovyklos skaites, ir jos mintys vėl nejučia nuklydo prie dukters. Staiga ji nieko daugiau netroško, kaip tik kuo greičiau apkabinti Sofi ir priglausti prie savęs. Džanina stipriai nuspau-dė greičio pedalą ir, neleistinai greitai nurūkusi per aikštelę, sustabdė automobilį pačiame jos kampe.

Nors atlėkė per anksti, aikštelėje, atsirėmusi į universalą, su knyga minkštais viršeliais rankoje jau lūkuriavo kita mama. Džanina tą moterį truputį pažinojo. Jos vardas Siuzana. Gana graži, tik gerokai vyresnė už kitas Sofi amžiaus mergaičių ma-mas, ir buvo sunku atspėti, ar jos iki smakro kirpti plaukai jau žili, ar tik šviesiai nudažyti. Eidama prie moters, Džanina jai nusišypsojo.

– Vaikams labai pasisekė su oru, tiesa? – užkalbino ją Siu-zana, prisidengdama akis nuo saulės.

– Tikrai. – Priėjusi Džanina irgi atsirėmė į jos automobilį. – Gerai, kad nebuvo per daug drėgna.

Siuzana įmetė knygą pro atdarą langą į automobilio saloną.

– Et, vaikam tai nė motais, – tarė ji ir mostelėjo ranka. – Vaikams jokio skirtumo – ar drėgna, ar sausa.

O Sofi tai labai svarbu, pamanė Džanina, bet garsiai nieko nepasakė. Ji nesėkmingai bandė prisiminti, kaip atrodo Siuzanos mergaitė. Jei atvirai, tai ji visai nekreipė dėmesio į kitas Sofi būrio mergaites. Sofi tik labai retais atvejais dalyvaudavo skaučių būrio veikloje, todėl Džanina mažai turėjo galimybių artimiau susipažinti ir su mergaitėmis, ir su jų mamomis. Žvelgdama į Siuzaną Džanina nedrąsiai prabilo:

– Ar jūsų dukra... atsiprašau, nepamenu jos vardo.

– Emilija.

– Ar Emilija jau yra buvusi tokiose stovyklose, kaip ši? – paklausė Džanina.

– Taip, jau buvo, – atsakė Siuzana. – Tik dar nė sykio taip toli. Žinau, kad Sofi tai pirmas kartas, tiesa?

– Taip. – Džaniną sujaudino tai, kad Siuzana žino Sofi vardą. Betgi, kita vertus, mamos turbūt dažnai apie ją pašneka.

– Smagu, kad ir ji panoro važiuoti, – džiaugėsi Siuzana. – Spėju, jos savijauta jau pagerėjo, taip?

– Net labai pagerėjo, – prisipažino Džanina. Taip smarkiai pagerėjo, kad net baugu.

– Girdėjau, jai taikomas kažkoks naujas eksperimentinis gydymas.

– Taip, – linktelėjo Džanina. Paskui, kiek padvejojusi, pridūrė: – Ji dalyvauja alternatyvių vaistų tyrimo programoje. Ji ten dar tik du mėnesiai, bet jaučiamas didžiulis sveikatos pagerėjimas. Meldžiu Dievą, kad ir toliau taip būtų. – Džaninai sunku buvo įvardyti Sofi sveikatos būklės pagerėjimą, sunku buvo girdėti pačią garsiai tariant šiuos žodžius. Ji gyveno nuolatiniėje baimėje, kad taip gali būti ne visada. Pradėjus šią alter-

natyvaus gydymo programą, Sofi ne tik išėjo iš ligoninės, bet ir galiausiai išmoko minti dviratuką, galėjo valgyti kone viską, ką tik norėjo, ir net paskutinę mokslo metų savaitę sugrįžo į mokyklą. Didžiumą mokslo metų ji buvo mokoma namie arba ligoninėje; pastarieji metai irgi buvo nė kiek ne geresni. Žymiausias Sofi sveikatos pagerėjimo rodiklis buvo tas, kad jos kasnakt neberekėjo jungti prie inkstų dializės aparato. Pastarąsias keletą savaičių jai tokio gydymo reikėjo tik dukart per savaitę. Ir tai jai suteikė laisvę daryti tai, ko anksčiau negalėjo: praleisti naktį ne namie, o su draugėmis.

Stulbinamai spartus Sofi sveikatos gerėjimas atrodė lyg stebuklas, nors šio tyrimo vadovas gydytojas Šeferis Džaniną įspėjo, kad dukros iki visiško pasveikimo laukia dar labai ilgas kelias. Jai reikės dukart per savaitę leisti į veną herbaliną. Šį pavadinimą jis sugalvojo savo išrastam žoliniam preparatui, kuriuo mažiausiai dar metus galės naudotis vaikų ligų skyriaus bendruomenė. Nors Sofi sveikata staigiai taisėsi, pastaruosius trejetą metų ją gydantis nefrologas iš šio tyrimo slapčia šaipėsi, lygiai kaip ir kiti savo srities specialistai, su kuriais Džaninai teko kalbėtis. Jie prašyte prašė Džaniną įrašyti Sofi į kokią nors kitą, šiuolaikiškesnę eksperimentinių vaistų bandymo programą, tačiau Sofi jau buvo dalyvavusi keliose tokiose programose, ir Džanina nebenorėjo matyti, kaip jos dukra kankinasi nuo toksiškų vaistų, kuriuos jai duodavo, šalutinio poveikio. O nuo herbalinos Sofi būklė tik gerėjo. Jokiu būrimu. Jokio raumenų mėšlungio. Ar pilvo pūtimo. Jokio mieguistumo.

Teigiami sveikatos pokyčiai, pasak Sofi gydančiojo gydytojo ir jo kolegų, – tai tik laikinas ligos simptomų sušvelnėjimas. O iš tiesų, anot jų, liga ir toliau progresuoja. Jie tvirtino, jog Šeferis tik teikia viltį tiems, kurie jos neteko, ir vos laikėsi neišvadinę to mažo, smulkučio garbanoto žmogelio šarlatanu. Šiaip ar taip, profesionalūs medikai jau keletą dešimtmečių įnirtingai kovoja su Sofi užklupusia inkstų ligos forma, ieškodami

būdų pažaboti griaujamąjį jos poveikį. Ir štai išlenda kažkoks alternatyvios medicinos gydytojūkstis su kažkokių žolyčių ir medžių žievių mišiniu ir įsivaizduoja galįs padaryti tai, ko iki jo neįstengė padaryti niekas: išgydyti nuo nepagydomos ligos. Paskirtasis Sofi gydytojas Šeferio gydymą lygino su pirmosios pagalbos pleistru, ir Džanina kartais nuogąstaudavo, kad tik jis nebūtų teisus. Mergaitė jau pradeda atsigausti ir ji neištvers, jeigu jos sveikata ims blogėti.

– O kur kiti tėvai? – Džanina grįžtelėjo atgal ir, apsidairiusi po automobilių aikštelę, žvilgtelėjo link įvažiavimo. Jau greitai trečia valanda.

– Ko gero, kol kas tik mudvi. Aš parvešiu porą mergaičių. O Glorija su Elison parveš likusias, bet mes pagalvojom, kad jūs turbūt norėsite kuo skubiau pasimatyti su Sofi, todėl nė nepaklausėm, ar nereikės jos parvežti.

– Jūs teisi, – atsakė Džanina. – Nekantrauju pamatyti ir išgirsti, kaip jai sekėsi.

– Penktadienį, lipdama į autobusiuką, ji buvo tokia linksma ir laiminga, – tarė Siuzana.

– Tikrai. – Džanina džiaugėsi užsidėjusi akinius nuo saulės, nes ašaros pradėjo graužti akis. *Jos mergytė*. Labai retai jai teko regėti mergaitės veidelyje tokį netramdomą džiaugsmą, nes dažniausiai jis būdavo iškreiptas skausmo ir baimės. Tokios baimės neturėtų pažinti nė vienas vaikas.

– Ji labai miela, – toliau gyrė Siuzana. – Iš kur pas ją tokie raudoni plaukučiai?

– Turbūt tai mano ir jos tėčio plaukų derinys, – atsakė Džanina, paliesdama savo ryškius, šviesiai rudus plaukus. Džo plaukai tamsūs, jo akys mėlynos, kaip ir Sofi.

– Jos liga susijusi su inkstais, taip? – nedrąsiai paklausė Siuzana.

– Taip. – Džaninos klausinėjimas neerzino. Jai nepatikdavo tik tada, kai klausimus užduodavo prie dukros, tarsi ji būtų kurčia, akla ir baisiai ligota.

– Ar negalėtų pagelbėti inkstų persodinimas?

– Ji jau turėjo mano inkstą, – liūdnai tarė Džanina. – Bet jos kūnas atmetė. – Džo irgi siūlėsi padovanoti savąjį, bet jo mergaitei netinka. Tačiau dabar Sofi nebepadės jau jokia inksto persodinimo operacija.

– Oi, kaip gaila, – švelniai tarė Siuzana. – Bet ji su viskuo tvarkosi taip šauniai. Labai nustebau, ją pamačiusi. Tokia smulktė. Pamaniau, kad jai kokie šešeri. Bet kai prabilo aštuonmetės balsu ir dešimtmetės žodynu, likau be amo.

Džanina šyptelėjo.

– Vaikai, sergantys inkstų ligomis, dažniausiai būna labai smulkūs.

– Nemažai jums teko su ja iškęsti, – toliau kalbėjo Siuzana. – O kiek aš sielojuosi, kai Emilijai prasideda sloga! Žaviuosi jumis.

Džaninai neatrodė, kad ja reikėtų žavėtis. Ji elgėsi taip, kaip elgtųsi kiekviena nevilties apimta motina – ieškojo išeities ir iš visų jėgų stengėsi, kad šioje žemėje Sofi gyventi likusios dienos būtų kuo linksmesnės ir nerūpestingesnės... O verkdamo tik naktimis ir kai likdamo viena.

– Emilija man sakė, kad jūs pilotuojate sraigtasparnį, – tarė Siuzana.

– Oi, – nustebė Džanina. – Pilotavau. Labai seniai. Iki Sofi ligos. – Ji išmoko valdyti sraigtasparnį tarnaudama armijoje, o paskui, išėjusi į atsargą, skraidė sraigtasparniu vienoje aviacijos draudimo kompanijoje. Negi Sofi pasakojo draugei, kad ji vis dar skraido? Gal jai gėda, kad mama iš nutrūktgalvės pilotės tapo nuobodžia namisėda? Tačiau kai namie turi chroniškai sergantį vaiką, kitokios veiklos negali net įsivaizduoti.

– Emilija puoselėja slaptą norą, kad, mergaitėms šiek tiek užtelėjus, jūs galėsite pamokyti jas skraidyti.

Džanina ir pati buvo apie tai pagalvojusi – tomis retomis džiugiomis akimirkomis, kai mėgindavo įsivaizduoti Sofi sulaukiant paauglystės.

– Gal kada nors, – tarė ji. – Būtų išties smagu. – Ir vėl pažvelgė į automobilių aikštelės įvažiavimą.

– Jums turbūt labai neramu, kai Sofi kur nors išvažiuoja, – staiga vėl prabilo Siuzana, ir Džanina suprato, kad jos susirūpinimą turbūt išdavė akys, o gal ir nekantriai gniaužomi pirštai.

– Na, – pradėjo pasakoti Džanina, – man tai pirmas kartas. Sofi dar niekada nebuvo išvykusi iš namų viena. Paprastai ją visur lydžiu aš arba jos tėtis. – Ir dar ji niekada nebuvo nuvažiavusi nuo ligoninės taip toli. Dėl to Džo taip smarkiai priešinosi šiai kelionei. Bet Sofi maldavo išleisti. Mergaitė taip retai ko nors prašydavo, tad Džanina mažai kuo galėdavo ją pradžiuginti. Gavusi Šeferio leidimą, sutiko. Jis net paskambino Džo ir patikino, kad Sofi nieko bloga neatsitiks, jei tik nepadaugins skysčių ir laiku grįš namo – sekmadienio vakarą inkstų dializei, o pirmadienį į jo kabinetą – naujai herbalinos porcijai. Džo, dažnai ir lengvai užsiplieskiąs, numetė ragelį.

Kaip ir kiti Sofi gydytojai, Džo laikė Šeferio programą akių dūmimu ir koneveikė Džaniną, kam leido iš Sofi daryti bandomąjį triušį. Nors Džanina su Džo išsiskyrė, kai Sofi buvo penkeri, bet abu iki šiol tarėsi dėl tolesnio dukters gydymo. Šita nauja gydymo programa įvarė į jų santykius pleištą ir pakenkė jau ir taip trapiems Džaninos santykiams su abiem tėvais. Jie irgi nenorėjo, kad Sofi būtų gydoma tokiais netradiciniais metodais. Džaninai nepatiko, kad pastaruosiu metu jai tenka ginti savo nuomonę ir atremti Džo ar tėvų priešinimąsi. Betgi Sofi liga nepagydoma. Nebegelbėjo net inkstų dializė, o gydytojai pranašavo jai likus vos kelis mėnesius. Nebėra ko prarasti.

– Manau, be reikalo jaudinatės, – ramino ją Siuzana. – Glorija, mano galva, labai rūpestinga ir atsakinga vadovė.

– Man truputį neramu dėl Alison, – prisipažino Džanina. Alison – jauniausia iš būrio vadovių. Tik dvidešimt penkerių, netekėjusi ir dar neturinti vaikų. Pastaruosius dvejus metus ji dirbo Sofi skaučių būrio vadove savanore, ir mergaitės labai ją

mylėjo. Linksma, smagi, mėgstanti pajuokauti ir keliauti – už tai mergaitės ją dievino, o tėvams tai kėlė siaubą. Per tuos metus Alison priimdama sprendimus ne kartą prašovė pro šalį, bet labai nedaug. Pavojaus niekam nesukėlė, bet juk jai dar neteko globoti tokio gležno ir tokių ypatingų poreikių vaiko, kaip Sofi.

– Oi, man atrodo, Alison nuostabi, – pagyrė Siuzana. – Ar daug pažįstate netekėjusių moterų, neturinčių savo vaikų, bet savanoriškai dirbančių su svetimaisiais? Mergaitės ją labai myli.

Džanina pasijuto paskubėjusi su savo vertinimu ir pagalvojo, jog reikėjo pirma savo žodžius pasverti.

Jau norėjo atsiprašyti, kai staiga pastebėjo į aikštelę įvažiuojantį baltą autobusiuką.

– Ar ten ne jos? – paklausė.

– Sakyčiau, taip, – atsakė Siuzana.

Autobusiukas riedėjo link jų, ir Džanina pamoko.

Pasitraukusi nuo Siuzanos universalų, Džanina kiek nusiiminė pro tamsintus langus negalinti išvelgti mergaičių veidų. „Kantrybės“, – ramino save. Jeigu ims bėgti prie automobilio ar, neduokdie, pamačiusi Sofi, apsižliumbs, mergaitei tik pridarys gėdos.

Autobusiukas sustojo prie Siuzanos universalų ir Glorija stryktelėjo nuo vairuotojo sėdynės. Apeidama jį iš priekio pamoko moterims ir atidarė šonines duris. Iš jo viena po kitos ėmė ropštis penkios pavargusios, mieguistos skautės. Siuzana žengė į priekį ir apkabino savo dukrą Emiliją, o Džanina sekė akimis išlipančias, žvilgsniu ieškodama šeštosios skautės. Priėjusi prie autobusiuko, bandė pažvelgti pro tamsius langus į vidų, bet ten jau nieko nebebuvo.

– Džanina, – nustebo Glorija, – kodėl jūs vis dar čia?

– Aš laikiu Sofi, – atsakė sutrikusi Džanina. – Ar ji grįžo ne su jumis?

– O Alison jos neatvežė? – paklausė Glorija.